

Hrvat : vjestnik Medjudruztvenog odbora hrvatskih druztava u Australiji i New Zealandu

Other document types / Ostale vrste dokumenata

Publication year / Godina izdavanja: **1953**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:270:950989>

Rights / Prava: [In copyright](#) / [Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-11-22**

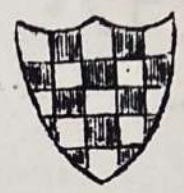
Repository / Repozitorij:

[Croatian Emigrant Press - Repository](#)

HRVAT

The Croat

VJESTNIK MEDJUDRUZTVENOG ODBORA

HRVATSKIH DRUZTAVA U AUSTRALIJI I NEW ZELANDU

Bulletin of Croatian Associations in Australia and New Zealand

Austr.Croat.Assoc. - Sydney	Croatian Club - Hobart
Austr.Croat.Assoc. - Melbourne	Croatian Club - Adelaide
Austr.Croat.Assoc. - Wodonga	Croatian Club - Fremantle
Croatian Club Christchurch N.Zld.	Croatian Club - Brisbane

GOD. I. TRAVANJ 1953. BROJ 1.

Ministar H.D.V.
Dr. Andrija Ilić

DESETI TRAVNJA - NASA SNAGA

Deseti travnja je najveća naša narodna pobjeda u zadnjih osam i pol stoljeća, pa nije čudo, da je to dan obće hrvatske slave, narodnog ponosa, časti i viteztva. Datum 10. travnja 1941. znači pobjedu nad datumom iz god. 1102., kada smo izgubili svoju narodnu dinastiju, a osobito znači veliku i sjajnu pobjedu nad najjernijim u cijeloj našoj povijesti, t. j. nad danom prvog prosinca 1918., kada je hrvatski narod prevarom, nasiljem i nepravdom bio bacen u velikosrbsko robstvo.

Osam i pol stoljeća je hrvatstvo krvarilo za punu uzpostavu svojih nacionalnih prava i davalo sjajne dokaze svoje državotvorne svijesti i pripadnosti kulturnoj Europi. Do crnoga prosinacog dana god. 1919. hrabre hrvatske vojnike susrećemo na svim razbojstima, gdje se je branila čast i sloboda Europe, a u znanosti, umjetnosti i književnosti hrvatska nacija ne zaostaje za nijednom europskom nacijom. Hrvatski junaci maca i pera uspjeli su kroz ta stoljeća sacuvati živo hrvatsko ime, hrvatsku dušu i hrvatsko pravo na život.

Tek god. 1918. kada je osvanula balkanska era našega robstva, bili smo po velikosrbskim urotnicima osuđeni na smrt kao cijela nacija i već je započeo velikosrbski genocidij protiv hrvatskoga naroda, što sigurno predstavlja najgori, najpodliji i najnečovječniji genocidij u cijeloj povijesti roda ljudskoga.

Tada je kulturna izapadnoeuropska Hrvatska bila predana na milost i nemilost nekulturnoj, nazadnoj i iztocijackoj Srbiji, koja je stavila u zadatak, da od kulturnog europskog hrvatskog narodstvari kolonijalno roblje.

Povijest nas uči, da se silom, ubijanjem i iztrebljivanjem ne može ništa trajnijega postići, a Srbi, izgleda, to nisu znali, ili nisu htjeli znati. U času prisilnog pripojenja Hrvatske Srbiji iza hrvatskoga naroda je stajalo iskustvo od punih trinaest stoljeća borbe za samoodržanje, duboka i ziva hrvatska nacionalna svijest, bogatstvo i krasote hrvatske zemlje, neba i mora i oporuka stotina tisuća naših heroja, da branimo i sacuvamo svetu grudu naših praotaca protiv svih tuđinskih presinja.

U razmaku između dva svjetska rata velikosrbski Beograd je Hrvate tamanio kao obične zivotinje, unistavao ih kulturno, ekonomski i biološki i pred stranom javnošću sve to vjesto krio pod plastem "demokracije". Zapad se je malo zanimao za hrvatske patnje, pa čak i onda, kada je srbski kraljevski dvor pod predsjedanjem Ace Posljednjega u razbojnickoj beogradskoj spilji, zvanoj "narodna skupština" dao likvidirati Stjepana Radica i drugove.

To umorstvo je bilo zasnovano, da se i vidno može sprovesti "podpuno jedinstvo", proglasiti diktatura i konačno potpuno uništiti i absorbirati cijeli hrvatski narod, što nam sve bjelodano dokazuje diktatorski akt Aleksandra Karadžordjevića god. 1929.

Ali iste te godine, kad je bilo jasno svakome, da je časa prekipila, pada i odlučna odluka sa hrvatske strane, pa se pod vodstvom Dra Ante Pavelića stvara revolucionarni ustaski pokret, koji stavlja u zadatak aktivnu borbu protiv mrzkog okupatora i konačnu uzpostavu Nezavisne Države Hrvatske. Ta je odluka i s njom skopčana dovela do ostvarenja 10. travnja 1941., kada je dokinuto hrvatsko roboštvo i okupator iztjeran s hrvatskog narodnog i državnog područja.

Naravski, Velikosrbi nisu mogli prezaliti taj udarac i slom svojih ludih sanja, pa organiziraju banditske četničke i partizansko-komunističke odrede, s kojima pale i zare diljem Hrvatske.

Hrvatska je u to vrijeme bila prepustena sama sebi, napuštena od onih, koji su za ratni cilj postavili oslobodjenje svakoga naroda i sabotirana od himbenih saveznika.

Pa ipak hrvatska vojska je kroz četiri godine nadcovječanskom snagom branila Državu Hrvatsku i hrvatske živote, da kasnije, iza svrsetka rata, na prevaru bude zločinacki pobijena.

Kao što je 10. travnja kroz vrijeme hrvatske herojske samobranbene borbe davao snagu legijama hrvatskih vojnika, tako i danas ta je snaga narasla do vrhunca u cijelome hrvatskome narodu i nema postenoga Hrvata, koji nije te snage svjestan.

S masakriranjem hrvatske vojske nije ubijena i uništena hrvatska snaga otpora, već su grobovi palih junaka nepresusivi izvor hrvatske snage.

Preživjeli smo progone, maltretiranja i smrt do sada, pa ćemo ih preživjeti i u budućnosti, ali još uvijek će hrvatska nacionalna snaga biti toliko jaka, da će biti u stanju osloboditi okupiranu Državu Hrvatsku.

Svi znaci govore, da nije daleko čas, kada će hrvatske divizije, pukovnije i bojne, pod vrhovnim zapovjedništvom hrvatskog državnog Suverena DRA ANTE PAVELIĆA, opet projuriti kroz hrvatske gore i planine, te stići do Drine i tamo stajati poput živih bedema, kao vječna brana protiv divljeg balkanskog Iztoka.

Taj će čas doći, pa zato već sada moramo biti spremni na patnje, muke i žrtve, jer jedino se žrtvama dolazi do trijumfa pobjede!

Hrvat

R. GuardiniPROCES PROTIV KRISTA

Njegove Bozanske rieci nasle su odaziva u dusama neukih seljaka i ribara. Taj priprosti puk, ti siromasni duhom, poceli su se prvi oko Ucitelja okupljati i prianjati ljubavlju i odusevljem uz Njegovu nauku.

Farizeji su bili mocni stalez u jevrejskome narodu. Predstavljali su jaku konzervativnu stranku. Oni su bili predstavnici nacionalnog fanatizma i rasizma. Zaguljeni tumaci vjerskih propisa i ritualnih odredaba, sveli su cistu vjersku srzna ukrucenu formu bez unutrasnjeg zivota. Temeljna je njihova misao bile stvoriti svoje zemaljsko carstvo kao izabrani narod, zbacivsi sa sebe mrski jaram rimskoga imperija.

Kristova je nauka bila susta protivnost njihovim nazorima. Izravni dodir sa Bogom bez licemjernih formi. Proglasenje Boga zajednickim otcem svih ljudi na svijetu. Odaziv prostog puka novom zivotnom dahu, koji je strujio iz uzvisenih Kristovih rieci. - Sve je ovo izazvalo otvoreni sukob izmedju Krista i Farizeja.

Sukob se je narocito zaostrio i dosegao vrhunac poslije svecanog ulazka Kristova u Jeruzalem. Kada je mnostvo svieta docekalo i uvelo Krista u hram, iz kojeg je u svojoj Bozanskoj srdzi bicem izagnao razne trgovce, odluka je pala, da Ga se obtuzi i podnese prijava na najvisu vjersku vlat radi bogohuljenja. Ovaj zlocin povlaci za sobom smrtnu kaznu. Sama prijava je ocito zasnovana na lazi i podvali. Za djelo nema dokaznog materijala. Zacetnike prijave, kao podloge za tuzbu, nagoni jedino himbena namjera, da se riese opasnog protivnika.

Pred velikim svecenikom obtuzeni Krist suti. Ne brani se. U Gesethmanskoj noci On je sve na sebe preuzeo. Sve sto se sada odvija, sve sto griesni ljudi poduzimlju protiv Njega, sve je mracno djelo Satane. Kristom vlada jedino uzviseni mir i spokojnost. Nema traga ocaja ni ni znaka fatalnosti.

Kad Ga je veliki svecenik zakleo Bogom zivim, da li je On Krist, Sin Bozji, odgovorio je bez kolcbanja: "Ti si torekao. Dapace vam kazem, da cete vidjeti Sina Covjecjeg, gdje sjedi na desnoj Boga Oca!... Na ove rieci veliki svecenik uzklikne: "Eto, svjedoka nam ne treba. Na Boga je ovaj hulio..." Po misljenju velikog svecenika, kojemu se pridruzise i ostali, u ovim riecima su elementi za kvalifikaciju djela. Delikt je toboze dokazan. Ali je jevrejski narod izgubio pravo na izricanje smrtno kazne. Osuda vrhovnog vieca mora biti podvrgnuta izpitivanju i odobrenju predstavnika rimske drzave, koji ce tek nakon toga narediti izvisenje smrtno kazne. Vezu po drugi put Krista te Ga odvoze u pretorij, gdje je rimski namjestnik Poncije Pilat imao svoju sudnicu.

Ali licemjerni tuzitelji mienjaju tenor svoje obtuzbe. Boje se, da Pilat tako formuliranu tuzbu odbije sa motivacijom, da ne spada u njegovu ingerenciju huljenje na Boga. Himbeno, bez ikakvog stvarnog dokaza, da bi se rimskog namjestnika jace dojmilo, obtuze Krista kao buntovnika protiv drzavne vlasti sa lazanim navodima, da je zavodio narod, da se duzni porez ne plati rimskome caru, jer tvrdi, da je On Kralj.

Licemjerstvo Farizeja je u ovome preslo svaku mjeru. Dok bi oni sami bili prvi, da podignu pobunu i ustanak protiv rimske vlasti, kad bi mogli u tome podhvat u uspjeti, podmecu u ovoj laznoj optuzbi Kristu ono, sto bi sami zeljeli i poduzeli. Radi se dakle o najtezem deliktu: kovanje urote i pobune protiv drzavne vlasti i protiv same osobe Cezarove, izvrtajuci sviestno i same rieci i sami smisao i znacenje one Kristove: "Dajte caru sto je carevo, a Bogu Bozje!"

Na upit sudca, sto ima prigovoriti i pridonieti u svoju obranu, Krist suti. Pilat je neobicno zacudjen. Nijedan se obtuzenik ovako ponasa. Svaki uzbudjeno govori, nastojeci, da izazove samilost. Svaki obtuzenik sve stavlja u pokret, da sebi spasi zivot. A Ovaj suti.

Vani pred sudnicom dere se masa, vicuci: "Razpni Ga!..... On buni narod proti drzavne vlasti..... Razpni Ga....." A krist bez ikakvog uzbudjenja, Bozanski miran i tih spokojno suti. Pilata se dojmlje ovaj neobicni obtuzenik. Povuce za sobom Krista u unutrasnjost svoje sudnice.

Poncije Pilat je ne samo predstavnik rimske drzave. On je predstavnik duha ondasnjeg vremena, koje je odbijalo sa skepsom, sumnjom svaku postavljenu istinu. - Ispitivackim pogledom zapita Krista: "Jesi li Ti kralj zidovski?...." Bozanski obtuzenik odgovori: "Ti kazes, da sam Ja Kralj. Ja sam se radi toga rodio i na sviet dosao, da svjedocim istinu. Tko god je za istinu slusa Moj glas. Ali Moje Kraljevstvo nije od ovoga svieta....."

U ovome jedinstvenom susretu stoji predstavnik vjecne istine i neizmjerne Bozanske ljubavi, koja sve pokrece, pred predstavnikom skepse, bezzivotne sumnje i nevjerice, koja izcrpljuje zivotnu snagu, izciedjuje sokove ljubavi te pod hladnom i bezmislennom sumnjom zamagljuje Vjecnu Istinu. - Skeptik se ne usudjuje ni tvrditi ni opovrci danu istinu, jer mu ne dostaje odvaznosti. Na uzvisene Kristove rieci, Pilat bezzivotno odgovara: "A sto je istina?..... Vani rulja urla: "Krist je buntovnik..... Razpni Ga....."

Pilat je mrzio tu ogavnu rulju i od nje je zazirao. Pogleda na obtuzenog sa sazaljenjem. I pomisli; zaista je ovo jedna jadna lutalica, koji snatri, da osniva kraljevstvo istine na ovoj zemlji. Biedni sanjar..... Skeptik Poncije Pilat tako je po pilici formulirao svoje misljenje o Spasitelju Isusu Kristu.

Izidje prd sudnicu. Pogleda. prezirno razbiesnjelu rulju. Mahne rukom, da zamuknu, pa glasno izjavi: "Kod obtuzenog ne nalazim nikakove krivnje!.....Ali mjesto da se mtisa vika, obtuzbe se poja-case uz grozno urlikanje: "Podize i buni narod, sireci svoju nauku po citavoj Galileji, a od Galileje sve do ovamo....Razpni Ga..."

Ovaj novi poklik, koji obrce obtuzbu drugim smjerom, dobro dodje mrzovoljastom Pilatu. Odpremi Krista tetrarhi Irudu, pod cijom se nadleznoscju nalazila Galileja. Irud se je bas tada nalazio u Jeru-zalemu. Pobiesnjeli tuzitelji odvedose sobom Krista k Irudu, koji sasluhu tisucu zakucastih pitanja na obtuzenoga. Ali Krist samo sutu i ne odgovara ni na jedno. Nakon uzaludnog izpitivanja, Irudovo se zanimanje za Krista pretvori u prezir i izrugivanje. Preubucena u bieli komedijaski plast kao zivu karikaturu Njegove nauke, povrati Ga Pilatu. I od toga dana njih se dvojica izmirise, jer su bili u neprijateljskim odnosima.

Zatim Pilat okupi oko sebe vjerske i narodne poglavice, izjavivsi, da je obtuzba proti Krista pravno neosnovana. Istu izjavu daje pred sakupljeni narod ne samo u svojstvu vrhovnog sudca, vec i kao politicar, koji izrabljuje ovu priliku i u politicke svrhe. Pilat je naime bio uvjeren, da se mogucnici farizejski zeles osloboditi Krista kao svoga protivnika. A za masu je drzao, da ona ipak voli Krista s onim Njegovim blagim i vedrim licem i sa mnogo ljubavi u srcu. Mislio je, da ce popustiti i prihvatiti njegov priedlog, a sam je zelio, da Ga spasi. Predlozi, da se Krista pomiluje, prenievsi obtuzbu na poznatog razbojnika i buntovnika Bar-Abbu. Ali se Pilat prevari i iznenadi. Na njegov upit, da li pristaju, da Krist bude oslobodjen, razbiesnjela rulja iz promuklog glasa, koji je vise slicio zivinskom, stade se derati: Razpni Ga.... Razpni Ga.....!"Kazniti cu Ga, pa cu Ga zatim pustiti na slobodu..." odgovori skoro odlucno Poncije Pilat. I naredi, da se Krista nemilosrdno izbicuje, ne bi li udovoljio zivinskoj strasti rulje, koja ce, kad ugleda Krista sva izkrvavljenog, mozda, utaziti svoju krvozednost. Takovu je, izgleda, imao dobru namjeru, da oslobodi Krista, ako se moze govoriti o dobroj namjeri kod Pilata.

Kada je Pilat ponovno stupio pred masu i pred visoke dostojanstvenike, pokazao im je Krista sva izkrvavljena, popljucana, sa trnovom krunom na glavi, zaogrnutu grimiznim plastem, sa riecima: "Evo covjeka!" - Ali razdrazena masa skupa sa visokim svecenicima zaurlice: "Razpni GA...Razpni Ga....." Zapravo oni, koji se deru iz svega glasa i urlicu, nisu onaj krotki i neuki puk, ljudi proste i nevine duse, koje voli Krist. Farizeji su sve poduzeli, da se skupi onaj talog sa dna, koji lazno predstavlja-ti narod postenih seljaka i ribara.

Pilat baci prezriv pogled na odvratnu masu te postavi prigovor, da po rimskom zakoniku za Kristov slucaj nije predvidjena smrtna kazna. Ako Jevreji imaju takav zakon, neka ga primjene. Tada Farizeji i njihovi pristese odustaju od tuzbe, koju su podniali Pilatu, - Navracaju se na delikt bogohuljenja, kojim su obtuzili Krista pred vjerskom vlascu. Naglasuju da je ouda postala vec pravomocna.

Samo se očekuje odobrenje vrhovne rimske vlasti za izvršenje smrtne kazne.

Pilat se zaprepasti. Nesto mračnoga i neodredjenog pade na dušu ovog skeptika. Vremena su uzburkana. Svatko osjeća, da se nešto mora zbiti, jer se svugdje naslućuju neke tajanstvene pojave. Sjeti se, da je davno čuo, da se bogovi usuljaju među ljude i da prolaze kroz svijet neprepoznati. Izkršne mu pitanje, da nije možda i ovaj tajanstveni čovjek jedan od onih, koji se je spustio na zemlju među ljude?....

Povuce ponovo Krista k sebi u sudnicu te Ga upita: "Odakle si?".... Krist ne odgovara. Pilat začudjen: "Zasto ne odgovaras? Zar ne vidis, da je u mojim rukama, da Te razapnem, kao što je u mojim rukama, da Te oslobodim?"..... Svakako Pilat ne želi doći u sukob sa božanskim silama. Ljudi, koji govore, da u ništa ne vjeruju: su obično praznovjerni i plasljivi. Pilat želi i nastoji, da na svaki način oslobodi ovog tajanstvenog čovjeka. Nu on nije odlučan čovjek. Ovu svoju namisao otvoreno izjavi vjerskim poglavcima. Ali ovi su lukavi i dovjtljivi. Da ne bi došao do ostvarenja svoje odluke, takose ga u njegovu osjetljivu stranu sa riječima: "Ako oslobodis ovoga, nisi Cezarov prijatelj, jer tko god se kraljem proglašuje, nije prijatelj Cezaru."

Vjerski su problemi zanimljivi, ali čim se radi o prestizu i osobnoj karijeri, koju bi mogao ovaj Kristov slučaj poljuljati, kad bi došlo do znanja Cezaru, Pilat se uzколеба.

Izvodi Krista i zauzímlje mjesto kao vrhovni sudac. Još jednom, po zadnji put, sa neodlučnoscu, koja se pojačava pred fanatičnim zahtjevom tužitelja, pokušava osloboditi Krista sa riječima: "Evo vam vašega kralja!" - Ali oni, predosjećajući, da bi mogla namjera Pilatova prevagnuti, predusretnu ga sa: "Makni Ga... Razpni Ga.... A Pilat, plasljivo i neodlučno: "Zar da ja na kriz razapnem vašega kralja?"... - "Nemamo drugog kralja osim Cezara...."

I Poncije Pilat popusti.. Biednim simboličkim gestom opere ruke, izrekavši: "Ja nisam kriv za krv ovog Pravednika."

Izruči Krista, nakon što su u ime Jevrejskog naroda Farizeji i svi ostali izjavili: "Krv Njegova na nas i na djecu nasu!"

Kristove riječi, izrecene na krizu: "Oprosti im, Bože, jer ne znadu što rade," - potresno odzvanjaju do dana danasnjega. Medjutim tri dana kasnije Krist je uzkršnuo.... U ove dane ljudski rod slavi skoro dvije tisuće godina od ovog najvećeg svetog dana... .tom prilikom svim Hrvatima diljem svijeta zeše

S R E T A N U Z K R S

Hrvatska društva u Australiji i New Zealandu .

General Drinjanin.

(6)
/ MOJ PRVI SUSRET SA AMERICKIM CASNICIMA
(Odlomak iz neobjavljenog djela: "RATNE USPOMENE.")

Bilo je tamo "pri kraju," što kod nas uvijek znaci u zadnjim danima nasega drzavnog zivota. Zvao me je sa terena general Grujic, tada zapoviednik u Glavnom Stanu Poglavnika. Nasao sam tamo moga starog ratnog druga sa Psunja, generala Slavka Skolibera, tada glavnog Zapoviednika Redarstvene Straze N.D.H..

General Grujic bio je u posjedu jedne vrlo diskretne obavijesti, dobivene od jednog prijatelja "anglofila" koji je preko rodbine imao neku vezu u "sumi." Taj je porucio generalu, da neka poduzme potrebne mjere sigurnosti u pogledu "americkog logora," jer da su neki srbo-komunisti stvorili odluku, da se napravi "nesto" u tom logoru, sto bi Hrvatsku Drzavu dovelo u vrlo nezgodan polozej. Taj je ujedno molio, da se ne vrsi nikakova demonstracija snaga, jer, da bi se tako stvar otkrila i njega bi kostalo glave.

"Americki logor" bilo je sabirno mjesto, kamo su smjesteni Ameicki vojnici, koji bi se nad teritorijem N.D.H. spustali sa padobranima iz "letecih tvrdjava," koje su svaki dan plovile prema jugu, nakon borba i bombardiranja Njemacke. Naravno, ako nisu pali na brdska ili sumska podrucja i tako dospjeli u ruke partizana, ili ako nisu pali negdje medju Njemce nase su vlasti intervenirale i u ovim slucajevima zarobljeni Amerikanci smjestavani su u hrvatski logor i bili pod nadzorom samo i izkljucivo hrvatskih vojnih vlasti shodno medjunarodnim normama, kojih se je Hrvatska uvijek striktno drzala. Hrvatski su vojnici uvijek ove "padobrance" sproveli svojim zapoviednictvima, a odatle su bili upuceni u ovo sabirno mjesto. Bilo je slucajeva, da su se nasi vojnici morali silom suprotstaviti pokusajima pojedinih njemackih jedinica, da dobiju u svoje ruke i preslusaju americke vojnike.

General Grujic nam je zapoviedio, da osobno nas dva ucini-
mo jedan posjet tom logoru, da ne vodimo pratnje i oko logora na diskretan nacin izpitamo, kakovo je stanje i kakove mjere bi trebalo poduzeti.

Otisao sam sa generalom Skoliberom "na stnju" i dodjosmo do logora. To je bilo jedno krasno mjesto u samom uzem zelenom pojasi sjeverne strane Zagreba. Par novih i udobnih baraka, pred ovima iz cigle, zemlje, sljunka i vapna izradjeni veliki znak "Crvenoga Kriza," kako bi logor bio zasticeen od eventualnog bombardiranja od strane samih saveznika. Pred barakama je drimao jedan stari pri-
cuvnik Domobran. Pozdravlja nas i mi mu velimo, da smo isli na setnju te da bi, kad smo vec ovdje, htjeli viditi logor iznutra. Neka zove zapoviednika.

Eto naseg Domobrana za cas u druztvu jednog simpaticnog

fratra. Hvaljen Isus! - Vazda i Marija! - odgovara nam i predstavlja se: Fra Bozidar Benkovic, americki hrvatski Franjevac, rođen u Americi i americki drzavljanin. Velimo mu, sta nas vodi. U redu stvar, kaza fra Bozidar, izvolite unici.

Nismo ga pitali, koju funkciju ovdje vrši, da li je kapelan ili tumac, da li je veza, zapovjednik ili nadzornik ili je advokat i predstavnik zarobljenika ili drzavnih vlasti. Pita ga general Skoliber u smiehu, da niste i Vi, velecastni, pali iz kakove letece tvrdjave u habetu i bez padobrana. Vidimo, da je fra Bozidar tamo neka "vlast" i vise nam ne treba.

Ulazimo u baraku, gdje su sakupljeni svi Amerikanci. Mozda je bio i koji Englez ili Australijanac, no mi smo ih sve smatrali Amerikancima. Sigurno polovina ih je lezala na krevetima, te se vecina nije ni pomakla, kad smo unisli. Druga je polovica stajala, hodala, igrala karte, citala. Po neki nas sa znatizeljnom prati ocima. Vlc. Fra Bozidar im objasjava, da smo dosli samo kao gosti, da kao hrvatski visoki casnici vidimo u kakovim okolnostima zive americki vojnici, koje mi smatramo svojim prijateljima i gostima, i u nikojem slucaju neprijateljima.

Simpaticni fra Bozidar tumaci. Pitamo ih odakle su, koga imaju kod kuce, kako im je ovdje, kakav je postupak, kakva je hrana i t.d./ Zadovoljni su sa postupkom hrvatskih vlasti, dobar je smjestaj, imaju dobre krevete, ciste plahte, dobre gunjeve, dosta hrane, a velecastni fra Bozidar cini i inace sve, da im olaksa zivot. Hrna da nije dosta promjenljiva, inace da je dobra i da su siti. Za objed: grah i govedina, kruha dosta. Kazemo im, da to nasi vojnici na pozajima nemaju, a da ih ima, koji po cetiri godine nisu spavali medju dvije biele plahte, ako nisu bili ranjeni. Uvidjaju, da smo u ratu i zadovoljni su. Jedino mole, da neka ih se ne preda Germanima...

Cim smo medjutim poceli govoriti o politici, odmah se je sve izmienilo. Naravno da im pokusavamo dokazati, da se mi borimo za svoju Drzavu i Slobodu, kao sto su se i njihovi ocevi borili protiv Englezke. Badava, mi smo zanjih jedna ogromna nepoznanica. Koliko li je dobar "jak", dobar Hrvat i Amerikanac fra Bozidar morao vremena potrositi, jer vidimo, da samo slieze ramenima. Oni u nama vide satelite, kvislinge, naciste i fasiste. Cude se, da i mi ne idemo u Titove partizane, ako tvrdimo, da mi nismo njemacki slugge. Oni uobce znaju samo za Germane, Francuze, Talijane i Ruse. Sve drugo su Germanski sateliti.

Pokusavamo im govoriti o komunistickoj opasnosti, o svjetskoj revoluciji, o buducem ratu, koji ce voditi Amerika protiv Rusije i komunizma. Rezultat je bio obci smieh, izrugivanje, odmahivanje rukama, a neki nas i ostavise i okrenuse ledja.

Pitam jednoga, koji je imao zlatni krizic na vratu, da li je katolik. No jedan nadporucnik, koji im je bio sobni stariesina, zabranjuje mu, da mi odgovori. Od tada samo on odgovara na sva pi-

tanja, a ja pitam.

Marxa, Engelsa nije citao, a niti cuo zanjih. Stalin je dobar demokrata, Rusija je prijatelj i saveznik Amerike i biti ce uvijek tako. Fantasticnim naziva nase tvrdnje o svjetskoj revoluciji komunizma i sve se svrsava sa Germanski neprijatelj. Vidimo, da je sve uzalud. Ponavljamo pri odlasku nasu tvrdnju, da cemo se jos jednoga dana naći kod novog Stalingrada. Prate nas kiseli podsmjesi i sale na racun toga. Vlc. Bozidar nas izpracuje i mi smo završili nas posjet u logoru.

Izpitali smo eventualne slabe strane terena i u okolici smjestili nesto pouzdanih casnika u gradjanskim odielima, a stvorili jednu malu permanentnu strazu u pricuvi, koja je bila motorizirana, za slucaj napada.

Generalu Grujicu smo podneli izvjesce, kako o posjetu logora, tako i o poduzetim obranbenim mjerama. Opetovano nas je molio za punu diskreciju i zamolio, neka vise ne posjecujemo logor, osim u slucaju intervencije. Toga smo dana ostali do kasno u noc u kuci generala Skolibera, razgovarajuci o utisku naseg posjeta i o sudbini nase Drzave, pa i o nasoj i nasih obitelji, ako se jednoga dana nadjemo u americkom zarobljenictvu, pod strazom nasih prijatelja iz "americkog logora". Dobri je i fini gospodin, citavi vojnik, general Slavko Skoliber cvrsto vjerovao, da ce i sa nama biti postupano onako, kako smo mi postupali prema njima.

Plemeniti hrvatski general Grujic osjecao se je vrlo sretnim, da je mogao nesto poduzeti za sigurnost nasih "gostiju", koju riec je stalno upotrebljavao, kada se je govorilo o americkim padobranicama, a vjerujem, da je odlanulo i onome, koji je imao "vezu."

Danas su svi prije spomenuti mrtvi, pa i onaj "anglotil", koji je mislio, da mu je tamo mjesto i koji je, to priznajemo, ipak ucinio jednu uslugu svojoj Domovini, makar nije volio Ustase. Gospoda generali Grujic i Skoliber svrsili su na vjesalima srbo-komunistickih razbojnika, koji su im zamjerili, sto su branili Drzavu Hrvatsku, iako su prije bili visoki casnici jugoslavenske vojske. Dobrom hrvatskom generalu Grujicu ljuto su zamjerili i cinjenicu, da je bio hrvatski pravoslavac, a njegova dva sina pripadnici Poglavnikovih Tjelesnih Sdrugova.

Ali je ziv jos vlc. fra Bozidar Benkovic, tamo negdje u Americi. Nadamo se, da ima popis americkih casnika i docasnika iz logora u Zagrebu i valjda i danas ima i veze sa kojim od njih. Ne, nije nam cilj, da ih bilo sto molimo, niti im zelimo poruciti: eto, jesmo li Vam mi rekli. Ne, ne bi to bilo u skladu sa svietlim tradicijama hrvatske vojske. Ne zelimo im niti predbacivati bilo sta. Poglavnik je u poznatoj izjavi dopisniku spanjolskog lista "Juventud" jasno rekao sto nam je za ciniti. Zato mi hrvatski vojnici molimo vlc. fra Bozidara Benkovica, da nasim drugovima u pro-tukomunistickoj krizarskoj vojni poruci, da mi tu i da cekamo,

da se slegne magla "nacionalkomunizma" druga Tite, pa da pocnemo tamo, gdje smo morali prestati. I neka kaze svima tamo: hrvatski vojnik nije nikada u svojoj hiljadugodisnjoj ratnoj poviesti iznevjerio svoga druga u oruzju i svoga saveznika. Ali ima nesto, sto, bas zbog toga, hocemo prije razcistiti: ne cemo nikakve Jugoslavije i nikakvog komunizma.

Dao Svemoguci, pa da pocnemo!

~~~~~

O G N J I S T E

(Iz romana "Ognjiste", M. Budak)

Lukan je izisao iz sobe i laganim koracima pristupio k drvim, koja su bila naslagana u jednom uglu kuce, uzeo ih pun naramak i prinio k svojoj vatri: osjetio je neodoljivom, nepojmljivom snagom, da je bas on glavom mora prvi put naloziti. Ne zna on, zasto to tako mora biti, ali osjeca, da mora biti! Zekan je kao gospodar zadruga, u ime pokojnoga oca, u ime svih pokojnih djedova i u ime Sve moguceg oznacio novo ognjiste znakom svetoga Kriza i na njega svojim rukama prenio stare vatre, koja je gorjela za njihova oca, za njihova djeda, za njihova pradjeda i za njihova sukundjeda - toliko zna Lukan po pricanju svoje babe Ike - a mozda gori i jos od prije, a da se nikad nije ugasila; te je vatre prenio Zekan, a Lukan je hrani novom snagom, novim zivotom. Ta ista nepromjenjiva sveta ziza, koja unistava drva, da sama vjecno zivi; ta tajna Bozje Mudrosti vidje i ogrije sve njihove predke, pa, evo, i njih same. Dozivi do njih, da je oni zivu dalje, predadu svojoj djeci od koljena na koljeno.

Ta ista sveta iskra, taj isti zivot, ta ista tajna - bas ta ista, koja tu sad plamsa. - ta je iskra njihova zajednicka dusa, njihova vjecna krv, njihov neprekdni zivot. Svi su oni koji su tu bili i koji jesu, rodjeni pri svietlu te vjecne majke; svi su oni, koji umriese umirali pri njezinom zaru; svi su kraj nje nebrojno puta sklopili ruke ne molitvu, ona je vidjela svaku njihovu suzu, ona je svietlila svaki njihov osmjeh i pjesmu - bez nje nije bilo ni pirovanja ni tugovanja, ni radjanja ni umiranja. Ta tajanstvena iskra na stoljetnom ognjistu, na tom dlanu tvrde, crne zemljice - to je njihova zadruga, to je njihov Dom, to je njihova domovina, to je ona nerazjasnjiva, nepobjediva, vjecna veza, koja ih u vrhunaravnom, inace nerastavljivom ljubavlju na zivot i smrt veze s ovim vrletima s ovom mrsavom zemljicom, s ovim neprohodnim sniegovima, s ovim orkanitim burama i olujama. Draga, vjecna, sveta Iskra, koja vidje i sukundjeda i njegova sukundjeda....

DA LI SI PROCITAO ROMAN "DJEVOJKA DRINA" OD DR. GRACIANA RASPU DICA...? ROMAN IZ SUVREMENOG ZIVOTA HRVATSKOG NARODA U HERCEGOVINI, ROMAN U KOJEM SU PRIKAZANE BORBE NASIH KRIZARA I NASEG COVJEKA PROTIV-SRBO-KOMUNISTA. - AKO NISI NARUCI ODMAH PREKO ODSJEKA ZA TISAK BILO KOJEG HRVATSKOG DRUZTVA U AUSTRALIJI. Ciena £ 1.-

27 SVRSTAJMO SE U PROCISCENE REDOVE

Pocetkom prosle godine postavili smo sebi za zadatak, da se, nakon okupljanja nas Hrvata u Sydneyu i u NSW-u oko nasega AHD-a, upoznamo i povezemo i s ostalim Hrvatima diljem Australije i u New Zealandu.

Sviestni Hrvati iz drugih drzava Australije osnovali su svoja druztva, oko kojih se okupljaju. Najstarije druztvo Hrvata je u Adelaidi, u koje stupise Hrvati sa podrucja Juzne Australije. Tokom prosle godine je osnovan hrvatski klub, u Brisbane (Queensland). U mjesecu studenom 1952. god. udareni su cvrsti temelji Australisko-hrvatskom druztvu u Melbourne (Victoria). U drugoj polovici veljace 1953. god. osnovano je najmladje hrvatsko druztvo u Wodongi (Victoria). - Ako svrnete pogled na zadnju stranicu nasega vjestnika "Hrvat" br. 8 od prosinca 1952., vidjeti cete, da nema drzave u Australiji, u kojoj ne bi bilo hrvatskog druztva.

Izkrene zelje i nastojanja nasega AHD-a premasile su sva ocekivanja. Mi smo pocetkom ove nove godine ne samo povezani sa pojedincima diljem Australije, vec sa hrvatskim druztvima, koja predstavljaju zarista za okupljanja svih sviestnih i cestitih Hrvata.

Za to je sa patriotskim ponosom nas "Hrvat" uputio Hrvatima sa podrucja Oceanije ovaj poziv: BRATE, UVJERITI CES NAS, DA SI RODOLJUB, AKO SI CLAN KOJEG HRVATSKOG DRUZTVA U AUSTRALIJI ILI U NEW ZEALANDU.

Pored toga je zamisljen te zatim i osnovan Medjudruzten Odbor, u kojem je zastupan opunemoceni delegat svakog pojedinog druztva pri donosenju vaznih odluka obceg i zajednickog znacenja. Tako svako druztvo ima svog opunemocenog zastupnika, a sva druztva skupa tvore jednu jedinstvenu kompaktnu cjelinu. Ova ce ustanova imati i svoje koristno znacenje, jer se time prakticno riesava pitanje ogromnih udaljenosti, koje razdvajaju jedno druztvo od drugoga.

Jedinstvenost misli i osjecaja, jednakost teznja i ciljeva, istovjetnost interesa povezuju pojedince te osnivaju druztva, koja su skupni odraz u osnovnim pitanjima misli, osjecaja i teznji svakog pojedinca.

Ali da tako koordinirano druztvo pravilno funkcionira s odredjenom harmonijom i discipliniranoscju, zahtjeva se, da i svaki pojedini clan ima jasne i nepomucene poglede na osnovne ideje, na kojima kao na cvrstim temeljima pociva, djeluje i razvija se druztvo.

Da se ne gubimo u razbistrivanju i razlikovanju pojmova, postavimo odmah, bez okolisanja, tvrdnju, koju se ne moze povrci, da je u danasnje doba sviet razpolovljen u dvije ostro odsjecene polovice te se ne moze na nijedan lukavi nacin zaobici bilo kojom